

Overdracht College-Raad

Datum 13 oktober 2017

onderwerp	Resultaten onderzoek Sport en bewegen in de openbare ruimte
portefeuillehouder	Rene de Heer
informant	Janssen, Aart (2291)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Resultaten onderzoek Sport en bewegen in de openbare ruimte Bijlage: Adviesrapport Zwolle fit en vitaal

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de uitkomsten van het onderzoek naar sport en bewegen in de openbare ruimte

Informatienota voor de raad

Datum 11 september 2017

Onderwerp	Resultaten onderzoek Sport en bewegen in de openbare ruimte
Versienummer	V1.2

Portefeuillehouder René de Heer

Informant A.H. Janssen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2291
Email A.Janssen@zwolle.nl
Bijlagen Adviesrapport Zwolle fit en vitaal

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De uitkomsten van het onderzoek naar Sport en bewegen in de openbare ruimte

Datum 11 september 2017

Inleiding

Begin dit jaar hebben we u geïnformeerd over het onderzoek dat naar aanleiding van motie M13-4 werd opgestart naar ervaringen en best practices op het gebied van sporten en bewegen in de openbare ruimte. Voor het uitvoeren van het onderzoek is De Nieuwe Hanze Unie (DHNU) ingeschakeld, een samenwerkingsverband tussen Gemeente, het lokale bedrijfsleven en de Zwolse opleidingsinstituten om studenten van de diverse opleidingen praktijkgericht op te leiden door hen te laten werken aan concrete en reële opdrachten. Door het inschakelen van van DNHU voor deze opdracht (en het vervolg) wordt ook bijgedragen aan de ambitie van de gemeente om studenten meer te betrekken bij onderzoek.

Onder begeleiding van De Nieuwe Hanze Unie zijn 9 enthousiaste studenten van Landstede, Katholieke Pabo Zwolle en Hogeschool Windesheim als “dreamteam” met de opdracht aan de slag gegaan.

Afbakening onderzoek

Bij aanvang van het onderzoek is de opdracht afgebakend. De hoofdvraag van het onderzoek is daarmee geworden:

“Op welke manier(en) is het mogelijk om basisschoolleerlingen uit Zwolle, in de leeftijdscategorie van vier tot en met twaalf jaar, meer te laten bewegen in de openbare ruimte?”

Het onderzoek omvatte 2 deelopdrachten/fasen, namelijk:

1. Inventarisatie en onderbouwing: inventarisatie van best practices door met name field research in het land om te achterhalen welke succesvolle concepten er zijn en welke succesfactoren daarbij een rol spelen resulterend in een adviesrapport waaruit kansrijke concepten naar voren komen.
2. Concept-ontwikkeling: vanuit de onderbouwing (onder 1.) wordt een innovatief concept om bewegen in de openbare ruimte (in Zwolle) te stimuleren ontwikkeld, uitgevoerd en getoetst o.a. vanuit het idee van design-thinking en social marketing.

Beoogd werd beide onderdelen/fasen parallel aan elkaar uit te voeren, echter dit bleek praktisch (immers input van onderdeel 1 was nodig voor onderdeel 2) en vanwege de beperkte tijd tot het einde van het schooljaar niet mogelijk. Het onderzoek heeft zich daardoor beperkt tot deelopdracht 1.

Proces

Gestart is met een “pressure cooker”, met als doel om, naast een kennismaking tussen de studenten onderling, hen gezamenlijk te laten komen tot een plan van aanpak en werkafspraken. Daarna is gestart met de inventarisatie. Hiertoe hebben gesprekken plaatsgevonden met diverse (ervarings)deskundigen. Zo is een bezoek gebracht aan de gemeente Amsterdam, waar gesproken is met medewerker, is gesproken met een deskundige van het Kenniscentrum sport, maar is ook SportService Zwolle bevroegd. De tussentijdse resultaten zijn teruggekoppeld aan de opdrachtgever en de begeleiders van de diverse onderwijsinstellingen in zogenoemde Mijlpaalbijeenkomsten. Tenslotte zijn in een eindrapportage en een (audiovisuele) eindpresentatie aan onder meer de portefeuillehouder Sport de meest kansrijke concepten gepresenteerd.

Onderzoeksresultaat

De inventarisatie heeft geleid tot het benoemen van enkele randvoorwaarden die van belang zijn om (voorzieningen voor) sporten en bewegen in de openbare ruimte te doen slagen zoals:

- Zorg voor een breed draagvlak en betrek bewoners erbij

Datum 11 september 2017

- Zorg voor een programma op maat (het nut van een voorziening wordt groter en kansrijker als er ook (begeleide) activiteiten geprogrammeerd worden)
- Veiligheid: veilige locatie (zowel fysiek als sociaal) en voorzieningen
- Zorg dat het aansluit en past bij de doelgroep/wijk (maatwerk)
- Zorg voor bekendheid
- Toegankelijk en laagdrempelig

Uiteraard zijn er ook afbreukrisico's benoemd:

- Weersomstandigheden
- Verwaarlozing, slecht onderhoud
- Drukke omgeving (veel verkeer)
- Donkere onoverzichtelijke omgeving en paden (gevoel van onveiligheid, weinig sociale controle)

Daarnaast zijn een aantal kansen benoemd om de openbare omgeving beweegvriendelijker te maken zoals:

- De nieuwe Omgevingswet waarin aandacht is voor gezondheid en daarmee kansen biedt om een beweegvriendelijke omgeving te integreren in de ruimtelijke planvorming.
- Zorg voor openbare toegankelijkheid van speelterreinen, sportterreinen etc. ("zet de hekken open")
- Dubbel ruimtegebruik (bijv. dak van gebouw als speel-/sportveld, parkeerterrein overdag voor parkeren en 's avond voor sporten)
- Bespeelbare kunst in de openbare ruimte

Deze inventarisatie heeft geleid tot een zevental concrete concepten/best practices die door het dreamteam zijn beoordeeld. Dit heeft geleid tot drie concepten die naar verwachting het meest succesvol kunnen zijn in Zwolle, namelijk:

- The Walking Schoolbus: een concept waarbij kinderen, onder begeleiding van ouders of docenten, in een groep te voet naar school lopen. Door middel van afgesproken plekken ("bushalte") en tijden ("dienstregeling") kunnen kinderen bij de bushaltes worden opgehaald om vervolgens verder mee te lopen met The Walking Schoolbus.
- Out of the Box: dit concept bevat een box, bijvoorbeeld een zeecontainer of garagebox, die op een veilige plek in de wijk (bijv. plein of park) wordt neergezet. In de box is speelgoed opgeslagen dat uitgeleend kan worden aan buurtkinderen om ter plekke mee te spelen. De verschillende attributen zijn per seizoen aan te passen, waardoor de interesse bij kinderen naar verloop van tijd niet zal afnemen.
- Led's go: Hierbij worden (buiten)games ontwikkeld waarbij gebruik gemaakt wordt van led lights en projecties, waardoor staten, pleinen en speelplekken een stuk interessanter worden (ook voor kinderen die ouder zijn dan twaalf jaar oud). Hierbij kan gedacht worden aan een moderne vorm van het spel Twister, waarbij als het donker wordt de gekleurde cirkels oplichten door middel van led lights of een voetbalveld dat gemarkeerd wordt door projecties (bijv. op een parkeerterrein of in een straat).

In het bijgevoegde adviesrapport "Zwolle Fit en Vitaal" zijn de concepten aan een SWOT-analyse onderworpen en zijn de 3 voorkeursconcepten nader beschreven en beoordeeld op aspecten als complexiteit, veiligheid en financiën. Beoogd wordt om deze concepten in de tweede fase te onderwerpen aan een haalbaarheidsstudie en een draaiboek. Dit zal plaatsvinden door een nieuw

Datum 11 september 2017

team van studenten onder supervisie van de studenten uit fase 1. Naar verwachting is fase 2 voor het eind van het jaar afgerond.

Kernboodschap

Een enthousiast team van studenten heeft het onderzoek naar best practices voor sport en bewegen in de openbare ruimte afgerond. De uitkomsten voor wat betreft randvoorwaarden, afbreukrisico's en kansen worden waar mogelijk meegenomen in ontwikkelingen. De drie best practices die als meest kansrijk worden gezien voor Zwolle, worden onderzocht op haalbaarheid en mogelijkheden voor implementatie.

Consequenties

De uitkomsten van het rapport an sich hebben geen consequenties. Wel is het zinvol om bij fysieke ontwikkelingen rekening te houden met de mogelijkheden om "beweegvriendelijkheid" te integreren op basis van de genoemde kansen. Het implementeren van deze aanbevelingen en de kansrijke concepten kunnen op termijn wel (financiële) gevolgen hebben die nu nog niet in te schatten zijn, maar van geval tot geval bekenen moeten worden.

Communicatie

De onderzoeksresultaten zijn gepresenteerd aan de direct betrokkenen. Naar verwachting zal het onderzoek als inspiratiesessie ook gepresenteerd worden tijdens de Overijsselse Sportontmoeting op 5 oktober 2017, waarvan de gemeente Zwolle gastheer is.

Vervolg

De meest kansrijke drie concepten worden aan een haalbaarheidstudie onderworpen en zullen, mits kansrijk, voor het einde van dit jaar in een businesscase/draaiboek worden uitgewerkt. De haalbare concepten willen we begin 2018 daadwerkelijk als pilot opstarten. Vooruitlopend daarop wordt bij de begroting 2018 hiervoor budget gevraagd worden.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris